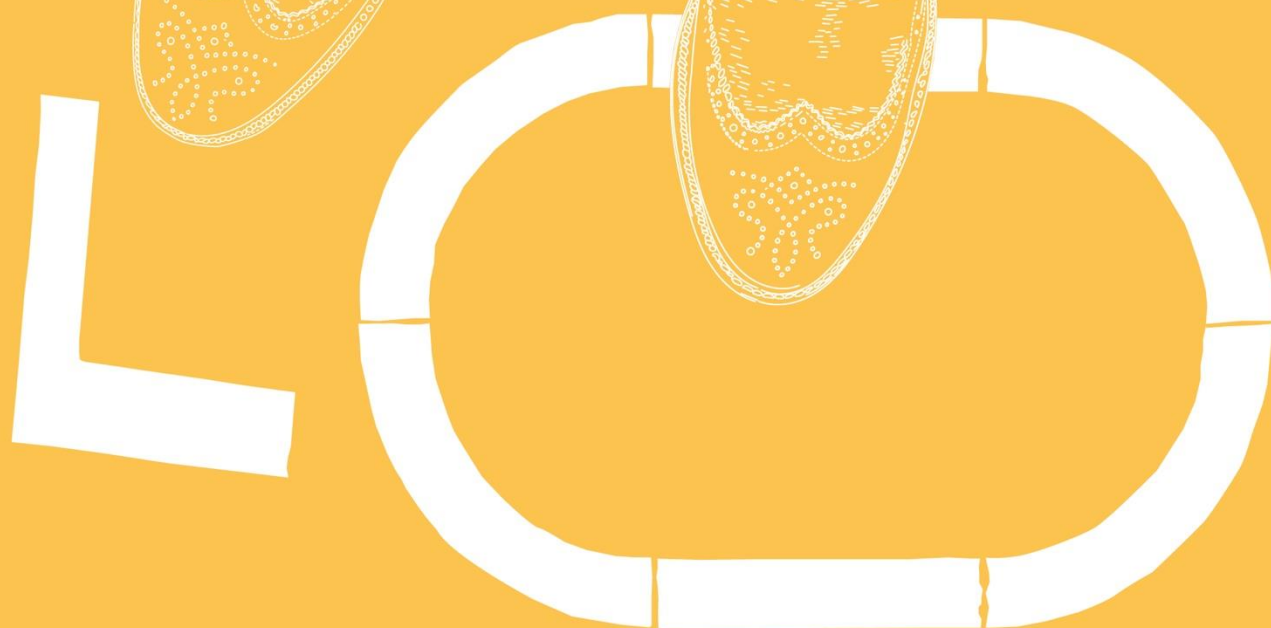

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

Eduskunnan kanslian vastuullisuusraportti 2023

Sisällys

Taustaa	3
YK:n kestävän kehityksen tavoite 12: Vastuullista kuluttamista.....	3
Säästimme energiaa.....	3
Edistimme kiertotaloutta	4
Huomioimme vastuullisuuden hankinnoissa entistä paremmin	5
YK:n kestävän kehityksen tavoite 16: Rauhaa ja oikeudenmukaisuutta.....	5
Määrittelimme eduskunnan kanslian toimenpiteet demokratian edistämiseksi.....	5
Loimme toimintaedellytykset uudelle eduskunnalle.....	5
Viestimme eduskuntatyöstä uusin tavoin	6
YK:n kestävän kehityksen tavoite 5: Sukupuolten tasa-arvo	6
Toteutimme sukupuolten välisen palkkatasa-arvon.....	6

Taustaa

Eduskunnan kanslian vuoden 2023 vastuullisuusraportti on järjestyksessään kolmas vastuullisuusnäkökulmasta laadittu katsaus kanslian toimintaan. Ensimmäisissä, vuosien 2021 ja 2022 raporteissa kuvattiin eduskunnan kansliaa ja sen toimintaympäristöä, vastuullisuuden tilaa ja sen edistämistä sekä aiempina vuosina toteutettuja toimia kestävän kehityksen edistämiseksi. Monet näistä toimista luovat pohjaa nykytilalle ja sen edelleen kehittämiseksi.

Vuodelta 2023 laadittua raporttia on huomattavasti tiivistetty, ja tavoitteena on nostaa esiin merkittävimmit edistyneet vastuullisuuden eteen vuoden aikana tehty työ. Raportoinnin viitekehystenä toimii YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030. Eduskunnan kansliatoimikunta hyväksyi keväällä 2021 kanslian vastuullisuusraportoinnissa esitettäviksi kestävän kehityksen tavoitteiksi vastuulliseen kuluttamiseen, rauhaan ja oikeudenmukaisuuteen sekä sukupuolten tasa-arvoon liittyvät tavoitteet.

YK:n kestävän kehityksen tavoite 12: Vastuullista kuluttamista

Eduskunnan kanslian näkökulmasta YK:n kestävän kehityksen tavoitteen 12 tärkeimmät alatavoitteet koskevat

- luonnonvarojen kestävää ja tehokasta käyttöä (12.2)
- jätteen vähentämistä (12.5) sekä
- kestäviä julkisia hankintakäytäntöjä (12.7).

Säästimme energiaa

Ukrainan sodan myötä puhjennut energiakriisi johdosta eduskunnan kansliatoimikunta päätti syyskuussa 2022 eduskunnan energiansäästötoimenpiteistä. Kaukolämmön kulutusta on vähennetty etenkin työhuoneiden sekä kiinteistön muiden tilojen lämpötiloja laskemalla, ilmanvaihtokoneiden käytön optimoinnilla sekä piha-alueiden lämmityksestä osin luopumalla. Näillä toimenpiteillä tavoiteltiin noin 500 MWh kaukolämpöenergian säästöä, mikä on noin 4 prosenttia eduskunnan vuosittaisesta kaukolämmön kulutuksesta.

Sähköä on säästetty valaistusta optimoimalla, vähentämällä saunojen käyttöä, ohjeistamalla käyttämään työhuoneiden poissaolokytkimiä ja kytkemään valmiustilassa olevat laitteet pois päältä silloin kun ei olla paikalla. Näillä toimenpiteillä tavoiteltiin noin 150 MWh sähköenergian säästöä, mikä on noin 2 prosenttia eduskunnan vuosittaisesta sähkönkulutuksesta.

Säästöjen toteumaan (Taulukko 1) vaikuttivat eduskunnan omien toimien lisäksi talven sääolosuhteet.

Taulukko 1: Eduskunnan kiinteistöjen energiankulutus vuosina 2021–2023

	2021	2022	2023	Muutos 2022-2023 %
Kaukolämmön kulutus, MWh	14 121	12 547	12 229	-2,5 %
Kaukojäähdytyksen kulutus, MWh	3 298	3 243	3 138	-3,2 %
Sähkön kulutus, MWh	7 608	7 652	7 522	-1,7 %

Eduskunnan kiinteistöjen energiankulutus koostuu ostetusta sähköstä, kaukolämmöstä ja -jäähdytyksestä sekä aurinkovoimalla tuotetusta sähköstä. Vuonna 2023 valtion sähkönhankinnassa siirryttiin valtiovarainministeriön ohjeistuksen mukaisesti 100-prosenttisesti uusiutuvasta energiasta fossiilivapaan sähkön käyttöön. Vuonna 2023 hankitusta sähköstä 10–20 prosenttia oli uusiutuvaa ja 80–90 prosenttia ydinvoimalla tuotettua.

Edistimme kiertotaloutta

Vuonna 2023 eduskunnassa syntyi jätettä yhteensä 236,1 tonnia eli noin neljä kiloa huoneistoneeliötä kohden. Kiinteistössä lajitellaan erikseen biojäte, energiajäte, sekajäte, paperi ja pahvi, sähkö- ja elektroniikkajäte sekä vaarallinen jäte.

Taulukko 2: Eduskunnan jätemäärät ja kierrätys vuosina 2021–2023

	2021*)	2022*)	2023	Muutos 2022-2023 %
Jätteiden kokonaismäärä, tn	190,6	236,7	236,1	-0,3 %
Sekajätteen määrä, tn	22,0	19,8	19,7	-0,5 %
Energiajätteen määrä, tn **)	19,7	24,9	29,6	+18,9 %
Kierrätysaste, %	76,7	78,4	76,4	-2,6 %
CO ₂ ekv-päästöt, tn ***)	-257,6	-322,3	-261,2	-19,0 %

*) Koronavirusepidemia ja laajamittainen etätyö vaikuttivat erityisesti bio- ja paperijätteen määrään.

**) Energiajäte ei sisällä jätteitä, jotka toimitetaan materiaalien hyötykäyttöön.

***) Negatiivinen luku osoittaa vältetyt päästöt, eli jätteiden kierrätyksellä on korvattu neitsyt-raaka-aineiden ja fossiilisten polttoaineiden käyttöä.

Vuonna 2023 kaikkien jätteiden kokonaishyötykäyttöaste oli 99,9 prosenttia, mistä 76,4 prosenttia hyödynnettiin materiaalina ja 23,5 prosenttia energiana. Sekajätteen polttamisesta saatu energia hyödynnetään sähköinä ja lämpönä, ja biojäte hyödynnetään biokaasuna.

Paperinkulutusta ja paperijätteen määrää saatiin vähennettyä edellisvuoteen verrattuna sekä eduskunnan monistamossa että muuallakin eduskunnassa esimerkiksi hyödyntämällä laajemmin sähköisiä työvälineitä, siirtymällä paperisista sanomalehdistä digilehtiin, pienentämällä valtiopäiväasioiden paperisten asiakirjojen painosmääriä sekä vähentämällä valiokuntien jakamaa paperiaineistoa.

Huomioimme vastuullisuuden hankinnoissa entistä paremmin

Eduskunnan kanslian hankinnoissa pyritään tunnistamaan hankintastrategian mukaisesti ne hankinnat, joilla on erityisesti vastuullisuusnäkökulmasta korostunut vaikutus. Vastuullisuuden nähdään eduskunnan kanslian hankinnoissa jakautuvan ympäristövastuuseen, sosiaaliseen vastuuseen sekä taloudelliseen vastuuseen.

Vastuullisuusnäkökulma korostui vuonna 2023 muun muassa eduskunnan ravintolapalveluiden kilpailutuksessa, joka toteutettiin Hanselin Ravintolapalvelut 2021–2025 DPS-puitejärjestelyn kautta. Yrityksiltä edellytettiin kilpailutuksessa esimerkiksi ympäristön monimuotoisuuden säilymisen huomioimista, kasvisruoan määrän asteittaista lisäämistä, eläinten hyvinvoinnin edistämistä, ruoka- ja ravitsemussuosituksen noudattamista sekä sydänmerkkiaterioiden tarjoamista. Myös jätteiden määrän vähentäminen ja ympäristöhallinnan toimenpiteiden edistäminen sopimuskauden aikana huomioitiin. Sosiaalisen vastuun näkökulmina olivat esimerkiksi uusien työntekijöiden ja opiskelijoiden kouluttaminen työelämään sekä heikommassa työllistymisasemassa olevien työllistämisen edistäminen oppisopimuksella. Taloudellinen vastuu huomioitiin esimerkiksi toimittajan riskiluokkavaatimuksella sekä taloudellisen suorituskyvyn automaattisella arvioinnilla koko sopimuskauden ajan.

YK:n kestävän kehityksen tavoite 16: Rauhaa ja oikeudenmukaisuutta

Eduskunnan kanslian näkökulmasta tärkeimmät alatavoitteet koskevat

- tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita (16.6)
- joustavaa, kaikkia koskevaa, osallistavaa ja edustavaa päätöksentekoa (16.7) sekä
- julkista tietojen saantia (16.10).

Määrittelimme eduskunnan kanslian toimenpiteet demokratian edistämiseksi

Eduskunnan kanslian uuden, vuosien 2024–2027 strategian painopisteeksi on valittu vahvan, kansanvaltaisen demokratian edistäminen Suomessa. Strategian valmistelutyön yhteydessä käytiin kansliassa keskustelua siitä, mitä tämä kanslian työssä tarkoittaa. Yhtymäkohtia löydettiin etenkin kansanedustajien palveluihin ja eduskuntatyön prosesseihin, tiedon tuottamiseen ja osallisuuteen, teknologian hyödyntämiseen, kansainväliseen yhteistyöhön, demokraatiakasvatukseen sekä vastuullisiin valintoihin. Myös strategian toinen painopistealue Hyvä työpaikka tukee yhteistä demokratian edistämisen tavoitetta ja linkittyy vastuullisuuteen. Näihin tavoitteisiin tullaan keskittymään tulevilla strategiakaudella.

Loimme toimintaedellytykset uudelle eduskunnalle

Kevään eduskuntavaalien jälkeen eduskunnan kanslia otti vastaan uudet kansanedustajat ja perehdytti heidät eduskuntatyöhön. Tähän osallistuivat kaikki kanslian toimintayksiköt

omalta osaltaan. Kansanedustajien perehdytysohjelma uudistettiin ja kanslia sai siitä hyvää palautetta.

Viestimme eduskuntatyöstä uusin tavoin

Kanslian ajankohtaisviestintä keskittyi sekä käsiteltäviin ajankohtaisiin asioihin että kevään eduskuntavaaleihin. Hallitustunnusteluihin liittyvää viestintää, valiokuntaviestintää ja eduskuntatilastoja uudistettiin. Eduskunnan somekanavien seuraajamäärä kasvoi kaikissa somekanavissa ja kanavien seurantaan ja hallintaan hankittiin uusi työkalu. Ruotsinkielistä viestintää vahvistettiin julkaisemalla lähes kaikki tiedotteet myös ruotsiksi sekä avaamalla eduskunnan avoimen datan ruotsinkielinen versio. Erityisesti vaalikauden vaihteen ja Suomen Nato-jäsenyyden myötä palveltiin kotimaisen median lisäksi myös kansainvälistä mediaa ja englanninkielisiä tiedotteita julkaistiin poikkeuksellisen paljon. Eduskunnan uusi visuaalinen ilme julkaistiin vaalien yhteydessä.

YK:n kestävän kehityksen tavoite 5: Sukupuolten tasa-arvo

Eduskunnan kanslian näkökulmasta tärkeimmät alatavoitteet koskevat

- kaikenlaisen naisiin kohdistuvan syrjinnän lopettamista (5.1) sekä
- naisten täysivaltaista ja tehokasta osallistumista sekä yhtäläisiä johtamismahdollisuuksia (5.5).

Toteutimme sukupuolten välisen palkkatasa-arvon

Eduskunnan kanslian tasa-arvotoimikunnan vuonna 2022 laatima tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma vuosille 2023–2024 hyväksyttiin tammikuussa 2023. Suunnitelmaan kuuluva palkkakartoitus sekä tietoja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutumisesta päivitettiin joulukuussa 2023.

Palkkakartoituksen perusteella voitiin todeta, että eduskunnan kanslian palkkauksessa ei ole merkittäviä eroja sukupuolten välillä. Virkasuhteisella henkilöstöllä (pl. sopimuspalkkaiset virkamiehet) naisten palkkojen keskiarvo oli 99,2 prosenttia miesten palkkojen keskiarvosta. Kun tarkasteluun otetaan mukaan myös sopimuspalkkaiset virkamiehet ja kansanedustajan avustajat, naisten palkat olivat 0,8 prosenttia korkeammat kuin miehillä. Sekä naisten että miesten tehtävien vaativuusluokkien keskiarvo oli noin 8,8 asteikolla 4–14. Naisten kohdalla hajonta oli kuitenkin huomattavan suuri: alimmissa (4–5) ja ylimmissä (13–14) vaativuusluokissa on yli neljännes naisista mutta vain kuudesosa miehistä. Naisten suoritusarvioiden keskiarvo oli jonkin verran (1,1 prosenttiyksikköä) alempi kuin miesten. Alle puolet naisista oli keskiarvon (suoritusarvio 37,2 %) yläpuolella, miehistä lähes 60 prosenttia.

Eduskunnan kanslian virkasuhteisesta henkilöstöstä (439 henkilöä) naisia oli 63 prosenttia ja miehiä 37 prosenttia. Johtotason-, esimies- ja työjohtotehtävissä naisia oli puolestaan 58 prosenttia eli naiset olivat hieman aliedustettuina näissä tehtävissä. Osuus kuitenkin nousi kahdella prosenttiyksiköllä vuodesta 2022.

Lisätietoja

Päätös/Käsittely	Asiakirjat	Lisätietoja
Eduskunnan kanslian johtoryhmä 8.4.2024	Eduskunnan kanslian vastuullisuusraportti 2023	Inga Luukko
Kansliatoimikunta 2.5.2024		